

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

22 лютого 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 247/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Лукаша Т.В., Макарчука М.А.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидата Іваненко Яни Леонідівни на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у межах конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 02 серпня 2018 року,

встановила:

Згідно зі статтею 79 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02 червня 2016 року № 1402-VIII (далі – Закон) конкурс на зайняття вакантних посад суддів Верховного Суду у відповідних касаційних судах проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (далі – Комісія) відповідно до Закону.

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду:

- у Касаційному адміністративному суді – 26 посад;
- у Касаційному господарському суді – 16 посад;
- у Касаційному кримінальному суді – 13 посад;
- у Касаційному цивільному суді – 23 посади.

Іваненко Яна Леонідівна 13 вересня 2018 року звернулася до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Комісією 16 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 146/вс-18, зокрема, про допуск Іваненко Я.Л. до проходження кваліфікаційного оцінювання для

участі в конкурсі на посади суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 18 жовтня 2018 року № 231/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання в межах конкурсу на зайняття 26 вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду 157 кандидатів, зокрема Іваненко Я.Л.

Положеннями статті 83 Закону закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна), професійна етика та добросовісність.

Іваненко Я.Л. 12 листопада 2018 року склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 78,75 бала, і згідно з рішенням Комісії від 13 листопада 2018 року № 257/зп-18 їй допущено до виконання практичного завдання під час іспиту в межах кваліфікаційного оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 14 листопада 2018 року практичного завдання кандидат набрала 58,5 бала та згідно з рішенням Комісії від 27 грудня 2018 року № 327/зп-18 їй допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Відповідно до положень статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада добросовісності, яка, зокрема, надає Комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за наявності відповідних підстав – висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі – Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та добросовісності.

Підпунктом 4.10.1 пункту 4.10 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі – Регламент), передбачено, що

інформація щодо судді (кандидата на посаду судді) або висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності надається до Комісії Громадською радою доброчесності не пізніше ніж за 10 днів до визначеної Комісією дати засідання з проведення співбесіди стосовно такого судді (кандидата на посаду судді).

Громадською радою доброчесності (далі – ГРД) 23 січня 2019 року надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Іваненко Яни Леонідівни критеріям доброчесності та професійної етики (далі – висновок), затверджений 22 січня 2019 року.

У пункті 1.1 висновку вказується про те, що кар'єра кандидата цілком залежала від колишнього Голови Вищої ради юстиції, народного депутата, президента Світового конгресу українських юристів Євдокимова Валерія Олександровича.

Згідно з даними досьє кандидата на посаду судді Іваненко Я.Л. після закінчення вищого навчального закладу з 21 липня 1999 року працювала на посадах головного радника - керівника служби, помічника та радника Голови Вищої ради юстиції, а також провідного спеціаліста контрольно-аналітичного відділу Вищої ради юстиції до 02 липня 2002 року. У цей період Євдокимов В.О. обіймав посаду Голови Вищої ради юстиції (31.03.1998-25.05.2001), члена Вищої ради юстиції (24.03.1998-27.05.2004). 14 травня 2002 року Євдокимов В.О. обирається народним депутатом України (Верховна Рада України IV скликання). Через два місяці після цього Іваненко Я.Л. переходить на роботу до Верховної Ради України на посаду його помічника. У період роботи народним депутатом Євдокимов В.О. був секретарем Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

З 1995 до 2016 року Євдокимов В.О. був головою Союзу юристів України, нині є його почесним головою. За даними суддівського досьє Іваненко Я.Л. також є членом цієї організації з 1998 року і входила до складу Постійної комісії Ради Союзу юристів України з питань імплементації судової реформи. До складу цього ж органу також входили Євдокимов В.О., Самсін І.Л. та ОСОБА_1 Останні двоє є колишнім головою (до 2014 року) та колишнім директором департаменту з питань суддівської кар'єри секретаріату (до 2016 року) Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Іваненко Я.Л. було рекомендовано на посаду судді Вищого адміністративного суду України відповідно до рішення очолюваної на той час Самсіним І.Л. Вищої кваліфікаційної комісії суддів України № 65/пс-12 від 31 січня 2012 року, тобто в період, коли Євдокимов В.О. ще був головою Союзу юристів України, а Самсін І.Л. — членом його виконкому. З часу складення Іваненко Я.Л. присяги судді до обрання її на посаду судді Вищого адміністративного суду України минуло 6 років 4 місяці і 2 дні.

Відповідно до висновку, Іваненко Я.Л., не проживаючи разом з Євдокимовим В.О., з яким у неї є ІНФОРМАЦІЯ_1, підтримує з ним зв'язки,

близькі до родинних. У 2010 році отримала від нього у подарунок будинок, користується його банківським сейфом, кандидат з Євдокимовим В.О. і ІНФОРМАЦІЯ_1 подорожують за кордон.

ГРД звернула увагу, що протягом тривалого часу Іваненко Я.Л. працювала в прямому підпорядкуванні Євдокимова В.О., суддею призначена у той період, коли він був секретарем Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, а згадані Самсін І.Л. та ОСОБА_1, від яких залежало вчинення дій, необхідних для призначення Іваненко Я.Л. на посаду, були членами громадської організації, яку він очолював.

ГРД у висновку вказує про відсутність формального впливу Євдокимова В.О. на призначення Іваненко Я.Л. на посади, однак зазначає, що викладені обставини викликають у будь-якого розумного спостерігача обґрунтований сумнів у тому, що на різних етапах своєї кар'єри Іваненко Я.Л. досягла успіхів винятково завдяки своїм професійним здібностям, не користуючись при цьому привілейованим становищем у зв'язку із існуванням впливового покровителя. ГРД вбачає у стосунках з Євдокимовим В.О. невідповідність поведінки Іваненко Я.Л. вимогам статті 17 Кодексу суддівської етики, згідно з якою суддя повинен уникати взаємовідносин, які можуть вплинути на незалежність та неупередженість судді.

Іваненко Я.Л. заперечила проти доводів ГРД щодо залежності її від Євдокимова Валерія Олександровича та пояснила, що вказана особа не могла ніяким чином вплинути на видання Указу Президента України про її призначення суддею вперше, так само як і під час призначення на посаду судді Вищого адміністративного суду України. Іваненко Я.Л. наголосила, що Вища кваліфікаційна комісія України, рішенням якої її було рекомендовано на посаду судді Вищого адміністративного суду України, є колегіальним органом.

Іваненко Я.Л. під час співбесіди вказала, що відсутні достатні підстави вважати, що вона обіймала свої посади незаслужено або зловживала своїми особистими стосунками, а висновки щодо її невідповідності критеріям доброчесності та професійної етики не підтверджено належними і допустимими доказами.

ГРД у пункті 1.2 висновку зазначає, що у своєму мотиваційному листі Іваненко Я.Л. наголошує на наявності у неї державної нагороди — почесного звання «Заслужений юрист України», яке присвоюється Президентом України відповідно до Закону України «Про державні нагороди України». Згідно з Положенням про почесні звання України, затвердженим Указом Президента України № 476/2001 від 29 червня 2001 року, його присвоюють «юристам, які працюють у органах державної влади та органах місцевого самоврядування, прокуратури, юстиції, державної безпеки, внутрішніх справ, адвокатури, на підприємствах, в установах, організаціях, за значний внесок у розбудову правової держави».

За даними досьє, Іваненко Я.Л. отримала це почесне звання 24 жовтня 2004 року на підставі Указу Президента України № 1316 (відсутній у відкритому доступі) у віці 28 років і була наймолодшим володарем цього звання за всі часи української юриспруденції. На час отримання державної нагороди Іваненко Я.Л. була суддею, однак правосуддя ще не здійснювала. За даними анкети, вона склала присягу лише 07 листопада 2005 року.

ГРД вважає, що в період, що передував присвоєнню почесного звання, Іваненко Я.Л. працювала на технічних посадах у Вищій раді юстиції, а згодом була помічником народного депутата України. Будь-які посилання на її роботи за цей час невідомі. Протягом роботи Іваненко Я.Л. помічником народного депутата Євдокимова В.О., останній вніс на розгляд Верховної Ради України один звіт і два законопроекти: про внесення змін до деяких законів України щодо створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон та запровадження спеціальних режимів інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку; про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо посилення відповідальності пішоходів за скоєння грубих порушень Правил дорожнього руху). Обидва законопроекти не було підтримано. Також у цей період, за винятком законів про Державний бюджет, народним депутатом Євдокимовим В.О. було внесено всього дві поправки (в Кримінальний процесуальний кодекс і в Закон України «Про телебачення і радіомовлення»), які теж не було підтримано.

За таких обставин ГРД висловлює сумнів у тому, що Іваненко Я.Л. мала достатньо часу і можливостей внести «значний внесок у розбудову правової держави» на момент отримання нагороди. Широкому загалу невідомі й будь-які надзвичайні одноразові вчинки (подвиги) Іваненко Я.Л., які б могли вважатися таким значним внеском.

Припускаючи, що почесне звання могло бути отримано Іваненко Я.Л. і без її відома, ГРД вказує, що, на їх думку, етичною поведінкою могла би бути за цих умов відмова від нагороди або принаймні уникнення постійного згадування про її наявність.

Під час співбесіди Іваненко Я.Л. пояснила, що присвоєння почесних звань провадиться Указом Президентом України, і відсутні жодні підстави і докази, які б викликали сумніви щодо упередженості при прийнятті Указу про її нагородження, який є чинним. Іваненко Я.Л. вказала, що працюючи у Вищій раді юстиції, вона входила до складу делегацій, які відвідували вищі ради правосуддя інших країн, виступала з доповідями, а також брала участь у міжнародних заходах як член Всесвітньої асоціації юристів.

У пункті 2 висновку ГРД вказує, що за даними декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру та декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2012-2016 роки Іваненко Я.Л. має доходи лише у вигляді заробітної плати і невеликої матеріальної допомоги, має в користуванні квартиру площею

140 кв.м у м. Києві, власником якої є її мати, і у власності подарований їй в 2010 році будинок в смт Ворзель Київської області площею 272,9 кв.м.

Зокрема, членами ГРД встановлено, що будинок перебуває під постійною охороною і потребує значних витрат на опалення і догляд за територією. Іваненко Я.Л. також має нести витрати на утримання ОСОБА_2 і на пересування до місця розташування будинку. Водночас Іваненко Я.Л. багато подорожувала за кордон, а всі закордонні поїздки фінансувалися батьком ОСОБА_2, однак витрати на ці подорожі не знайшли відображення в декларації. Пояснення Іваненко Я.Л. під час попереднього конкурсу до Верховного Суду щодо витрат на утримання цього майна є суперечливими та непереконливими, що відображено у висновку ГРД від 14.04.2017 та рішенні Комісії від 07.07.2017.

За таких обставин ГРД вважає цілком імовірним, що реальні доходи кандидата є більшими від задекларованих і (або) вона перебуває у постійній матеріальній залежності від іншої особи, яку не зазначено у декларації, а розмір фінансової допомоги, яку вона отримує, і власні доходи кандидата не є прозорими.

У рішенні Комісії від 07 липня 2017 року встановлено, що Іваненко Я.Л. не навела даних про джерела доходів її матері, достатніх для придбання майна, яке є у її користуванні, а саме квартири у м. Києві площею 142 кв.м та автомобіля Suzuki.

Окрім того, до 2015 року Іваненко Я.Л. не відображала свого права користування цим майном у деклараціях.

Іваненко Я.Л. під час співбесіди підтвердила факт дарування їй будинку у смт Ворзель Київської області площею 272,9 кв.м батьком ОСОБА_2 та вказала, що цей будинок набуто законним шляхом.

Стосовно питання про квартиру, що розташована за адресою: м. Київ, АДРЕСА_1, Іваненко Я.Л. зазначила, що вона належить на праві приватної власності її матері та була придбана ще до призначення кандидата суддею у 2001 році шляхом внесення коштів за інвестиційним договором. На думку кандидата, її мати мала достатньо коштів для придбання нерухомості. Крім того, купівлі передував продаж квартири у м. Києві по АДРЕСА_2 та квартири у м. Донецьку, яка належала її бабусі.

На підтвердження джерел походження коштів для придбання квартири по в м. Києві АДРЕСА_1 кандидат надала копію договору купівлі-продажу від 11 грудня 2001 року, відповідно до якого Іваненко Я.Л. було продано квартиру у м. Києві АДРЕСА_2 за 184 000 грн та квитанцію від 20 грудня 2001 року про сплату 212 000 грн для інвестування житла.

Окрім цього, відповідно до копії висновку Державної податкової інспекції у Печерському районі Головного управління Міндоходів у м. Києві від 20 лютого 2015 року № 365/2655-1703 про результати перевірки достовірності відомостей, передбачених пунктом 2 частини п'ятої статті 5 Закону України «Про очищення влади» Іваненко Яни Леонідівни за

результатами проведеної перевірки встановлено, що Іваненко Я.Л. у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік вказано достовірні відомості щодо наявності майна (майнових прав), набутого (набутих) Іваненко Я.Л. за час перебування на посадах, визначених у пунктах 1-10 частини першої статті 2 Закону України «Про очищення влади», які відповідають наявній податковій інформації про майно (майнові права) Іваненко Я.Л., а також за результатами проведеної перевірки Іваненко Я.Л. також встановлено, що вартість майна (майнових прав), вказаного (вказаних) Іваненко Я.Л. у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік, набутого (набутих) Іваненко Я.Л. за час перебування на посадах, визначених у пунктах 1-10 частини першої статті 2 Закону України «Про очищення влади», відповідає наявній податковій інформації про доходи, отримані Іваненко Я.Л. із законних джерел.

Стосовно схожості мотиваційних листів, поданих Іваненко Я.Л. в цьому та попередньому конкурсах, кандидат пояснила, що вже брала участь у конкурсі на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, оголошеному рішенням Комісії 07 листопада 2016 року, і з того часу її мотивація стати суддею не змінилася.

Стосовно звернення ОСОБА_3 доданого до висновку щодо неврахування під час апеляційного розгляду справи кандидатом твердження про ухвалення рішення судом першої інстанції незаконним складом суду, Іваненко Я.Л. пояснила, що доводи заявника були повністю враховані під час ухвалення рішення в апеляційній інстанції. Крім того, Іваненко Я.Л. під час співбесіди акцентувала увагу, що події, викладені у зверненні, мали місце у 2010 році, і до цього часу заявник не звертався до інших відповідних органів з такою заявою.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критеріїв особистої компетентності, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Дослідивши досьє кандидата на посаду судді, пояснення кандидата та додані до них документи, Комісія не вбачає підстав для оцінювання критеріїв професійної етики та доброчесності кандидата у 0 балів та дійшла висновку, що Іваненко Яна Леонідівна підтвердила здатність здійснювати правосуддя в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Відповідно до підпункту 4.10.8 пункту 4.10 Регламенту за результатами співбесіди Комісія у складі колегії ухвалює рішення про підтвердження або непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді. Рішення про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді

набирає чинності з дня ухвалення цього рішення у разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другим частини першої статті 88 Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням та Регламентом, Комісія

вирішила:

визнати Іваненко Яну Леонідівну такою, що підтвердила здатність здійснювати правосуддя в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Рішення набирає чинності відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

Т.В. Лукаш

М.А. Макарчук